

Kulturowe spotkanie w wielokulturowej Europie

Anna Zawadzka

Nauka języka wymaga nie tylko poznania słówek i reguł gramatycznych i wcale nie musi odbywać się wyłącznie w klasie. Staje się o wiele ciekawsza, gdy zdobytą na lekcjach wiedzę można zastosować i sprawdzić w kontaktach z rówieśnikami z innych krajów. Dlatego warto zadbać o to, by uczniowie o różnym poziomie zaawansowania językowego spróbowali swych sił we współpracy z uczniami w podobnym wieku z innych krajów. Takie kontakty nie tylko działają motywująco, ale poszerzają horyzonty, zmieniają punkt widzenia i pozwalają dzieciom poczuć się pełnoprawnymi obywatelami Europy i świata.

Fot. Uczniowie z polskiej i hiszpańskiej szkoły podczas wymiany.

Próbą osiągnięcia tak zarysowanych celów był projekt zrealizowany wspólnie przez dwie szkoły: Gimnazjum nr 44 w Warszawie i szkołę La Grande Obra de Atocha z miasta La Coruña w Hiszpanii. Nosił on nazwę *Mazowsze i Galicja, kulturowe spotkanie w wielokulturowej Europie. Dążąc do poznania naszych kultur, złączeni wspólną europejską tożsamością.*

Najważniejszymi wydarzeniami podczas dwuletniej realizacji projektu były oczywiście wymiany uczniów, do których doszło w październiku 2012 r. i marcu 2013 r. Projektowi przyswiecały cele w postaci:

- rozwijania współpracy międzynarodowej w zakresie dziedzictwa kulturowego regionów krajów partnerskich;
- poznania, poszanowania i zrozumienia znaczenia innych kultur i tradycji, ukierunkowane na zmniejszanie uprzedzeń wobec innych narodów;
- zwiększenia tolerancji dla innych kultur;
- motywowania do nauki języków obcych oraz pomaganie uczniom w nabyciu umiejętności niezbędnych dla rozwoju osobistego i zwiększenia poczucia własnej wartości.

Wstępne działania projektowe na terenie szkoły miały na celu organizację i rozpowszechnienie informacji o projekcie. Zawiązany został klub Comeniusa, zrzeszający uczniów i nauczycieli zainteresowanych pracą w ramach projektu oraz opracowano regulamin wyboru uczestnika wymiany. Zadbaliśmy o to, by wszystkie bieżące informacje związane z projektem pojawiały się na specjalnie wyznaczonej do tego tablicy na terenie szkoły oraz na stronie internetowej. Szkoła hiszpańska zajęła się założeniem strony www i bloga projektu w języku angielskim, do których linki pojawiły się na portalach obu szkół.

Pierwszy rok funkcjonowania projektu miał za zadanie przybliżyć uczniom kraj partnerski oraz przygotować ich do wymiany. W obu szkołach przeprowadzony został quiz o państwie partnerów przygotowany przez nauczycieli z drugiego kraju. Odbył się także konkurs na logo projektu, a zwycięzca został wybrany w drodze głosowania na stronie blogu. Uczniowie chcący wziąć udział w wymianie rozpoczęli przygotowywanie prezentacji w języku angielskim na jeden z dziesięciu ustalonych tematów. Prezentacje te miały zostać wykorzystane podczas wizyt partnerskich. Tematyka projektów polskich przybliżała nasz kraj ze szczególnym uwzględnieniem Mazowsza. Były to:

1. Warszawa – Trakt Królewski i Stare Miasto.
2. Żelazowa Wola – miejsce narodzin Fryderyka Chopina.
3. Łowicz – folklor Mazowsza.

Projekt wpłynął na zmiany w całej społeczności szkolnej, otwierając ją na odmienność kulturową, a także motywując do działania. Jednym z jego najważniejszych efektów było zwiększenie zainteresowania pracowników szkoły współpracą międzynarodową oraz wymianą doświadczeń.

4. Kampinoski Park Narodowy.
5. Pisarze związani z Mazowszem.
6. Euro 2012.
7. Śladami Powstania Warszawskiego.
8. Polska muzyka i taniec (ze szczególnym uwzględnieniem Mazowsza).
9. Kuchnia polska (ze szczególnym uwzględnieniem Mazowsza).
10. Tradycyjne obrzędy polskie i mazowieckie.

Strona hiszpańska przygotowała prezentacje na tematy dotyczące regionu Galicji:

1. Wieża Herkulesa w La Coruña.
2. Santiago de Compostela.
3. Droga świętego Jakuba.
4. Mury rzymskie w Lugo.
5. Gorące źródła w Ourense.
6. Pontevedra i góra świętej Tekli.
7. Riasowe wybrzeże Galicji.
8. Galicyjska muzyka i taniec.
9. Kuchnia galicyjska.
10. Tradycyjne obrzędy galicyjskie.

W marcu 2012 r. komisja składająca się z nauczycieli-opiekunów klubu Comeniusa wybrała 10 najlepszych prac, które zostały następnie zaprezentowane podczas wizyt partnerskich. Oceniano pomysłowość, estetykę, poprawność merytoryczną, poprawność językową, samodzielność oraz zaangażowanie.

Ponieważ zależało nam na zaangażowaniu całej społeczności szkolnej w działania projektowe, odwołania do projektu znalazły swe odzwierciedlenie w corocznych imprezach szkolnych, takich jak *Tancbuda* i przegląd teatralny w języku angielskim, podczas których uczniowie starali się włączyć w swoje występy elementy kultury hiszpańskiej. Jednak największym wydarzeniem tego roku był Dzień Hiszpański, podczas którego wszystkie klasy aktywnie prezentowały kultury różnych regionów Hiszpanii.

Oto słowa jednej z naszych uczennic:

Dzień Hiszpański rozpoczął się od krótkiej prezentacji multimedialnej przygotowanej przez kolegów z klasy pierwszej. Następnie dwie uczennice z klasy drugiej zaprezentowały muzykę hiszpańską. Po występie wszyscy zostali poczęstowani tapas – tradycyjnymi przekąskami z Hiszpanii. Później odbył się zapowiedziany już wcześniej pierwszy etap konkursu wiedzy o Hiszpanii. W konkursie brały udział dwuosobowe zespoły z klas I i II. Do następnej rundy przeszło siedem par. Etapy konkursu oddzielił pokaz mody. Rolę modelek i modeli przyjęli uczniowie. Na wybiegu można było zobaczyć stroje podobne do noszonych przez angielskie i hiszpańskie znane postaci oraz przez torreadora, tancerkę flamenco i tancerkę walca angielskiego. Po drugim etapie konkursu uczniowie wszystkich klas prezentowali regiony i święta Hiszpanii. Autorzy najciekawszych prezentacji zostali nagrodzeni słodkim poczęstunkiem. Na koniec uroczystości odbył się trzeci etap konkursu.

(Uczennica klasy II C)

W kwietniu dokonaliśmy ostatecznego wyboru 22 uczniów biorących udział w wymianach. Chętnych było wielu, jednak ustalone wcześniej przejrzyste zasady ułatwiły podjęcie decyzji. Wraz z nauczycielami z Hiszpanii przygotowaliśmy ankietę, która ułatwiła dobór par, a następnie poprosiliśmy uczniów o rozpoczęcie wymiany e-maili ze swoimi partnerami w języku angielskim na platformie *epals*. Działania językowe stanowiło przygotowanie w języku angielskim filmów o własnym mieście i szkole, które następnie zostały zaprezentowane uczniom, rodzicom i nauczycielom, dając im przedsmak tego, czego mogą oczekiwać podczas wyjazdu. Kolejnym elementem przygotowań do wymiany były prace nad minisłownikiem polsko-hiszpańsko-angielskim, który po wizycie uczniów hiszpańskich w Polsce w październiku przybrał formę książeczki.

Zgodnie z zasadami projektu dwustronnego dbaliśmy nie tylko o rozwijanie znajomości języka angielskiego. Uczniowie brali także udział w dodatkowych zajęciach z języka hiszpańskiego.

Zgodnie z zasadami projektu dwustronnego dbaliśmy nie tylko o rozwijanie znajomości języka angielskiego. Na wiosnę rozpoczęły się także lekcje hiszpańskiego, prowadzone przez naszą nauczycielkę języka angielskiego, panią Karolinę Klejewską.

Jednak do najważniejszych wydarzeń doszło w drugim roku realizacji projektu. W październiku 2012 r. odwiedzili nas uczniowie i nauczyciele z Hiszpanii. Program wizyty był bardzo bogaty. Zgodnie z tematami naszego projektu, zapoznaliśmy ich z muzyką, tradycjami, obyczajami i kuchnią polską, ze szczególnym uwzględnieniem Mazowsza. W związku z tym odbyły się różnorodne lekcje i warsztaty językowe, podczas których uczniowie pracowali nad powstającym słownikiem polsko-hiszpańsko-angielskim, wykonywali wycinanki łowickie i pisanki lub uczyli się mazura i poloneza. Pokazaliśmy im Warszawę, ukazując jej historię podczas wizyt w Zamku Królewskim, Muzeum Powstania Warszawskiego czy Pałacu Kultury i Nauki. Przedstawiliśmy także znanych pisarzy i kompozytorów związanych z Mazowszem, takich jak Chopin, Kochanowski i Reymont. W trakcie jednodniowej wycieczki odwiedziliśmy Żelazową Wolę, Łowicz i Kampinoski Park Narodowy, gdzie zwiedziliśmy muzeum puszczy i odbyliśmy krótką przejażdżkę po parku. Podczas dni spędzonych w szkole uczniowie hiszpańscy, uczestnicząc w lekcjach, mieli możliwość zapoznania się z polskim systemem edukacji, a także nawiązania nowych znajomości podczas przerw lub rozgrywek sportowych, jakie miały miejsce ostatniego dnia pobytu.

Podsumowaniem wizyty był wieczór pożegnalny, na którym gościliśmy także Carmen Gomez Gonzales, radcę ds. edukacji Ambasady Hiszpanii. Podczas uroczystości

zaprezentowaliśmy wszystkim zgromadzonemu rezultaty naszej wymiany. Quiz wiedzy o Warszawie i Mazowszu pokazał, że uczniowie hiszpańscy świetnie opanowali podstawową wiedzę o naszym regionie przekazywaną im podczas 10 dni wizyty. Wieczór zakończył się poczęstunkiem przygotowanym przez rodziców, a prezentującym typową kuchnię polską.

W marcu 2013 r. 22 uczniów i 3 nauczycieli naszego gimnazjum wyjechało na rewizytę do miasta La Coruña w Hiszpanii. Nasi gospodarze przyjęli nas bardzo serdecznie. Zgodnie z założeniami projektu, zapoznaliśmy się z bogatym folklorem, historią i kulturą Galicji, uczestnicząc w zajęciach lekcyjnych i odwiedzając interesujące pod względem zabytkowym i turystycznym miejsca. Tu również mieliśmy możliwość uczestniczenia w różnorodnych zajęciach i warsztatach, pogłębiając znajomość języka hiszpańskiego i angielskiego.

Nie były to jedyne działania projektowe w tym roku. Wspólnie z naszymi partnerami opracowaliśmy w języku angielskim, polskim i hiszpańskim książkę kucharską, zawierającą przepisy na najciekawsze i najbardziej popularne potrawy naszych regionów i krajów, oraz album podsumowujący całą współpracę, gdzie uczniowie umieścili swoje wspomnienia o najciekawszych miejscach i wydarzeniach pobytu w kraju partnerskim, a także zarekomendowali miejsca w swoim regionie, których nie udało się pokazać naszym partnerom podczas wizyty. Albumy zostały wydrukowane w formie książeczek i przekazane wszystkim uczestnikom projektu.

Dwuletni projekt wpłynął na zmiany w całej społeczności szkolnej, otwierając ją na odmienność kulturową, a także motywując do działania. Jednym z najważniejszych trwałych efektów projektu zrealizowanego w programie Comenius było zwiększenie aktywnego zainteresowania pracowników szkoły współpracą międzynarodową oraz wymianą doświadczeń. Nawiązane kontakty zapoczentowały kolejnymi projektami międzynarodowymi, a widoczne efekty wymiany dały nam powód do podjęcia próby zorganizowania kolejnej wymiany uczniów w ramach programu Erasmus+, który rozpoczął się w 2014 r. program Comenius.

Kolejnym ważnym aspektem całego przedsięwzięcia było pogłębienie znajomości języków obcych, a zwłaszcza języka angielskiego, który był językiem roboczym projektu. Różnorodne działania projektowe prowadzone w języku angielskim przyczyniły się do zwiększenia motywacji do uczenia się języków obcych nie tylko u osób zaangażowanych bezpośrednio w projekt, ale całej społeczności szkolnej. Uczniowie zadeklarowali również

Wymiana była dla uczniów obu krajów szansą na zapoznanie się z odmienną kulturą i obyczajami oraz na lepsze poznanie własnego regionu. Pozwoliła poszerzyć horyzonty, pogłębić tolerancję, a także zwiększyć umiejętności językowe.

chęć nauki języka hiszpańskiego, a niektórzy rozpoczęli jego intensywną naukę już w trakcie trwania działań projektu.

Wymiana była dla uczniów obu krajów szansą na zapoznanie się z odmienną kulturą i obyczajami oraz na lepsze poznanie własnego regionu. Pozwoliła poszerzyć horyzonty, pogłębić tolerancję, a także zwiększyć umiejętności językowe. Dała uczniom niezwykłą szansę zanurzenia się w kulturze innego kraju i przyczyniła się do zwiększenia umiejętności interpersonalnych i pewności siebie. Różnorodne metody pracy i konieczność współdziałania z uczniami ze szkoły partnerskiej pozwoliły na wzbogacenie doświadczeń pedagogicznych nauczycieli oraz lepsze poznanie uczniów. Wielokrotnie odkrywane różnice kulturowe zmuszały uczniów do zmiany swojego postępowania, zaś podobieństwa dziwiły. Przyjaźnie, które uczniowie nawiązali podczas trwania projektu, w wielu przypadkach przeniosły się na rodziny goszczące. Projekt przyczynił się do rozwoju osobistego uczniów przygotowujących się do aktywnego obywatelstwa europejskiego, co z pewnością ułatwi im w przyszłości znalezienie zatrudnienia także poza granicami kraju.

Anna Zawadzka

Nauczycielka języka angielskiego w Gimnazjum nr 44 im. gen. Pawła Chrzanowskiego w Warszawie od 1999 r. Tłumaczka książek z dziedziny technologii komputerowej i psychologii. Egzaminator gimnazjalny i maturalny. Od wielu lat prowadzi projekty międzynarodowe na platformie eTwinning. Koordynatorka projektu bilateralnego Comenius w latach 2011-2013.